

Mogelijkheden voor extra behandeling

U gebruikt al extra medicijnen tegen de ziekte van Parkinson. Maar de medicijnen werken niet goed genoeg meer. Op 1 dag wisselen perioden met veel klachten en weinig klachten elkaar weer af. Deze Keuzekaart kan u en uw arts helpen mogelijkheden voor extra behandeling te bespreken. Deze behandelingen remmen de ziekte niet af en genezen de ziekte niet.

Extra behandelingen →	Apomorfine-prikpen	DBS (<i>Deep Brain Stimulation</i> of diepe hersenstimulatie)	Apomorfine-pomp	Levodopa-pomp (met of zonder entacapon)
Hoe werkt de extra behandeling?	<ul style="list-style-type: none"> U prikt uzelf maximaal 4 keer per dag met een prikpen in uw huid. De prik met apomorfine werkt na ongeveer 10 minuten en werkt maximaal anderhalf uur. U neemt de prik als u klachten heeft en het nog geen tijd is voor uw medicijn. 	<ul style="list-style-type: none"> U krijgt een operatie. Hierbij krijgt u 1 of meer dunne draadjes (elektrodes) in uw hersenen, via kleine gaatjes in uw schedel. De draadjes zitten vast aan een batterij. Meestal zit de batterij onder uw huid onder uw sleutelbeen. Door de draadjes loopt een beetje elektrische stroom naar uw hersenen. Dit gebeurt 24 uur per dag. Meestal hoeft u minder andere medicijnen te gebruiken. 	<ul style="list-style-type: none"> U prikt elke dag een naaldje onder uw huid. Steeds op een andere plek in uw buik of bovenbeen. De naald zit met een slangetje vast aan een pompje met apomorfine. U draagt het pompje de hele dag bij u. Door het slangetje krijgt u steeds apomorfine onder uw huid. Dit is maximaal 18 uur per dag. Meestal is dit overdag. Het kan ook 's nachts. Soms hoeft u minder andere medicijnen te gebruiken. 	<ul style="list-style-type: none"> U krijgt een operatie. Hierbij krijgt u een slangetje van de buitenkant van uw buik naar de binnenkant van uw dunne darm (PEG-J-sonde). Het slangetje zit aan de buitenkant van uw lichaam vast aan een pomp met vloeibare levodopa. U draagt de pomp de hele dag bij u. Door het slangetje krijgt u steeds de levodopa direct in uw dunne darm. Meestal hoeft u overdag geen andere medicijnen meer te gebruiken.
Welke invloed heeft de extra behandeling op mijn klachten?	<ul style="list-style-type: none"> Uw klachten zijn minder in de tijd tussen uw medicijnen. De prikpen werkt vooral goed tegen deze klachten van hoe u beweegt: stijf, beven, langzaam bewegen. 	<ul style="list-style-type: none"> Deze klachten duren korter en worden minder (off-tijd): stijf, beven, langzaam bewegen, kramp in uw spieren. De tijd dat u geen klachten heeft is langer (on-tijd). U heeft minder last van uw klachten bij de dingen die u elke dag doet. 	<ul style="list-style-type: none"> U heeft minder vaak klachten. Deze klachten duren korter en worden minder (off-tijd): stijf, beven, langzaam bewegen. U heeft minder last van uw klachten bij de dingen die u elke dag doet. 	<ul style="list-style-type: none"> Deze klachten duren korter en worden minder (off-tijd): stijf, beven, langzaam bewegen. U heeft minder last van uw klachten bij de dingen die u elke dag doet.
Kan ik de extra behandeling zelf aanpassen?	Bespreekt dit altijd met uw neuroloog. U kunt een extra prik aan uzelf geven.	Soms zijn 2 'standen' mogelijk. Bijvoorbeeld 1 stand voor goed bewegen en 1 stand voor goed praten.	Bespreekt dit altijd met uw neuroloog. U kunt een extra hoeveelheid medicijn aan uzelf geven.	Bespreekt dit altijd met uw neuroloog. U kunt een extra hoeveelheid medicijn aan uzelf geven.
Wat is mogelijk als deze extra behandeling niet meer genoeg is?	<ul style="list-style-type: none"> U kunt vaker een prik nemen. U kunt meer medicijn per prik krijgen. Als u 5 keer of vaker per dag moet prikken, kunt u een apomorfine-pomp krijgen. Of een levodopa-pomp of DBS. 	<ul style="list-style-type: none"> De elektrische stroompjes kunnen worden aangepast. Alle medicijnen tegen de ziekte van Parkinson kunnen aangepast of toegevoegd worden. 	<ul style="list-style-type: none"> U kunt meer medicijn per dag krijgen. Of de pomp kan langer aan op een dag. U kunt meer extra medicijn krijgen. Of vaker op een dag. U kunt een levodopa-pomp of DBS krijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> U kunt meer medicijn per dag krijgen. Of meer extra medicijn. Soms kunt u 24 uur per dag medicijnen krijgen. U kunt entacapon erbij krijgen. U kunt apomorfine (pen of pomp) krijgen. Of misschien DBS.
Welke bijwerkingen komen het meest voor?	<ul style="list-style-type: none"> Klachten op de plek van prik zoals rode huid of bultjes bij ongeveer 20 van de 100 mensen. Misselijk zijn, gapen, slaperig zijn en moe zijn bij ongeveer 5 van de 100 mensen. 	<ul style="list-style-type: none"> Bloeding in de hersenen. Minder dan 1 van de 100 mensen met een bloeding heeft hierdoor ernstige klachten. Ontsteking van de wond van de operatie bij 10 van de 100 mensen. Geheugenproblemen bij 11 van de 100 mensen. Problemen met gevoel en gedrag. Andere bijwerkingen kunnen zijn: slechter kunnen praten, lopen of balans kunnen houden. Problemen met de elektrode, draadjes of batterij. Bijvoorbeeld de elektrode verschuift of laat los, een draadje breekt of de batterij gaat kapot. 	<ul style="list-style-type: none"> Klachten van de huid zoals rode huid of bultjes bij 71 van de 100 mensen. Bij 6 van de 100 mensen zijn deze klachten ernstig. Misselijk zijn bij 6 van 100 mensen. Problemen met gevoel en gedrag bij 16 van 100 mensen. Andere bijwerkingen kunnen zijn: slaperig zijn, dingen zien die er niet zijn (hallucinaties) en lagere bloeddruk bij staan (orthostatische hypotensie). 	<ul style="list-style-type: none"> Problemen met de PEG-J-sonde of pomp bij 42 van de 100 mensen. Zoals het slangetje zit dicht of verschuift, een ontsteking of de opening lekt. Buikpijn bij 26 van de 100 mensen. Problemen met gevoel en gedrag bij 12 van de 100 mensen. Bijwerkingen van levodopa: ongecontroleerde bewegingen, geen controle meer hebben over gedrag (verslavings-gedrag), ineens in slaap vallen, misselijk zijn en hoofdpijn.